

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๒๔

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: วัน
นี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๕๐ คน ครบองค์
ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการ
ประชุม ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ก่อนอื่น ขอแจ้งให้ที่ประชุม ทราบ
ว่า วันนี้สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ จะเสด็จ
มาทรงปฏิญาณต่อที่ประชุม แต่เนื่อง
จากการประชุมวันนี้ เป็นการประชุม
ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งตามข้อ
บังคับการประชุมปรึกษาของสภาร่างรัฐ
ธรรมนูญ ข้อ ๘๘ บัญญัติว่า “ในการ
ประชุมทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ให้ที่
ประชุมปรึกษาเฉพาะ เรื่องที่เกี่ยวกับการ
ประชุมเท่านั้น” ข้าพเจ้าจึงขอปรึกษา
ต่อที่ประชุม เพื่อให้งดการใช้ บทบังคับ
ข้อ ๘๘ เป็นการชั่วคราว เฉพาะกรณี

พิเศษ เพื่อให้มีการปฏิญาณของผู้สำเร็จ
ราชการแทนพระองค์ในที่ประชุมนี้ได้
(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เมื่อ
ไม่มี ท่าน ผู้ใดมีความเห็น เป็น อย่างอื่น
ข้าพเจ้าจะได้ขอให้ที่ประชุมลงมติ ท่าน
ผู้ใดเห็นควรให้งดใช้ข้อบังคับ ข้อ ๘๘
ได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๒๙ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ท่าน
ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เป็น
อันว่าที่ประชุมเห็นควรให้งดใช้ข้อบังคับ
ข้อ ๘๘ ด้วยคะแนนเสียง ๑๒๙ คน เกิน
กว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิก เพราะฉะนั้นมติ
ที่ประชุมนี้เป็นอันใช้ได้ คือให้งดใช้
ข้อบังคับ ข้อ ๘๘ เป็นการชั่วคราว

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ต่อไปนี้จะให้ดำเนินการประชุม เพื่อให้ ผู้สำเร็จ ราชการ แทนพระองค์มา ทรงปฏิบัติต่อไป กำหนดเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา เพราะฉะนั้น เวลานี้ขอพักการประชุมชั่วคราวก่อน

ที่ประชุม หยุด พัก ชั่วคราว เวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๑.๕๘ นาฬิกา เนื่องจาก พลเอก หลวงสุโขทัยสารถกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญต้อง ขอย่นเข้ารับเสด็จสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งจะเสด็จมา ทรง ปฏิบัติ ณ ต่อที่ ประชุม นายสัญญา ธรรมศักดิ์ รองประธานสภา ร่างรัฐธรรมนูญ จึงดำเนินการประชุม แทน

ผู้ทำการแทน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าขอดำเนินการประชุมต่อไป

บัดนี้ สมเด็จพระราช ชนนี ศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ เสด็จเข้าสู่ที่ประชุมแล้ว ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายโปรดยืนขึ้น เพื่อถวายความเคารพ

(ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ยืนขึ้น)

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เสด็จพระราช ดำเนินเข้าสู่ที่ประชุม และเสด็จไปยังที่ ประทับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ กลับ ขึ้นบัลลังก์

ผู้ที่อยู่ใน ที่ประชุมได้ ถวาย ความเคารพสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้ สำเร็จราชการแทนพระองค์โดยพร้อมกัน

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้ สำเร็จราชการ แทนพระองค์ ประทับ ยังที่ ซึ่งจัดไว้

(ผู้ที่อยู่ใน ที่ประชุมได้ นั่งลงตาม ปกติ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ต่อ ไปนี้ข้าพเจ้าจะอ่าน กระแสพระบรมราช โองการประกาศ แต่งตั้ง ผู้ สำเร็จ ราชการ แทนพระองค์

(สมเด็จพระราช ชนนี ศรีสังวาลย์ และผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ยืนขึ้น เพื่อรับ ฟังกระแสพระบรมราชโองการ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

ประกาศ

แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช ประ.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โทะที่จะได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยือนประเทศ เวียดนาม และประเทศ ลอส-แอนเจลิสเป็นทางการ ในระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑๗ สิงหาคม ถึงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๐๕ เป็นการสมควรที่จะแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในระหว่างที่มีได้ประทับอยู่ในราชอาณาจักร และโดยที่ทรงพระราชดำริว่า สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ สมควรจะทรงรับพระราชภาระในการนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตลอดเวลาที่ไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักรครั้งนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕ เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก หลวงสุทธิสารณกร

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(ที่ประชุมรับทราบ)

(เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ทูลเกล้าฯ ถวายคำปฏิญาณต่อสมเด็จพระ
ราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์)

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้
สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้ทรงยิน

รับและทรงกล่าวคำปฏิญาณว่า

"ข้าพเจ้า ขอปฏิญาณในที่ประชุม
สภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะ รัฐสภาว่า
จะซื่อสัตย์สุจริต และจงรักภักดีต่อพระ
มหากษัตริย์ และขอปฏิบัติหน้าที่เพื่อ
ประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้ง

LIRT

จะรักษาไว้และปฏิบัติ ตามประเพณี การปกครอง ประเทศไทย ในระบอบ ประชาธิปไตยทุกประการ”

(รong เลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้ถวายสมทเพื่อทรงลงพระนาม

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ทรงลง พระนามในสมท ที่รong เลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรณวาย แล้วเสด็จกลับ

ผู้ ที่อยู่ในที่ประชุม ได้ถวาย ความเคารพ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ ได้ตั้ง จากบัลลังก์ พร้อมด้วย เลขาธิการ และ รong เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามและ ส่งเสด็จกลับ

นายสัฎฎา ธรรมศักดิ์ รong ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ ได้ทำทหน้าทแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ จนกระทั่ง ประธาน สภาว่าง รัฐธรรมนุญได้ กลับ มา ขึ้น บัลลังก์ ดำเนิน การ ประชุมต่อไป)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ: คือ ไปนี้ ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุมทำ ทหน้าทว่างรัฐธรรมนุญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงาน การประชุมสภาว่างรัฐธรรมนุญ (ทำ ทหน้าทว่างรัฐธรรมนุญ) ครั้งที่ ๒๐ มี

ท่านผู้ใด จะขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข ประการใดบ้าง

(ไม่มีเสียง ขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข ประการใด)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ: เมื่อ ไม่มี ท่านผู้ใด ขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้รับรองรายงาน การประชุม สภาว่าง รัฐ ธรรม นุญ (ทำ ทหน้าทว่างรัฐธรรมนุญ) ครั้งที่ ๒๐

ระเบียบวาระที่ ๓ หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่งคณะกรรมาธิการระเบียบวาระ เสนอหัวข้อที่ค้างพิจารณา ๑๑. รัฐสภา ๑๑.๕ ในบรรดาคุณสมบัติของผู้ออกเสียง เลือกตั้ง ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนุญนั้น จะกำหนดคุณสมบัติต่อไปนีหรือไม่ ถ้า ไม่กำหนด จะบัญญัติในรัฐธรรมนุญให้ เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้ง หรือไม่ ๑๑.๕.๓ มาตรฐานการศึกษา หรือคุณสมบัติอื่น เมื่อไม่มีการศึกษาถึง มาตรฐานที่กำหนด ขอเชิญท่านอภิปรายต่อไปได้

พลโท วิชัย พงศ์อนันต์: สำหรับ ระเบียบวาระในเรื่องการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งว่า เรา จะ กำหนด ไว้ ในรัฐธรรมนุญ หรือว่าจะ บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนุญ หรือให้เป็นไป ตามกฎหมายเลือกตั้ง สำหรับคุณสมบัติ

ที่เราจะพิจารณากันนั้น หมายถึงการกำหนดมาตรฐานการศึกษา หรือคุณสมบัติอื่นใด ความจริงในเรื่องนี้เราได้มีการอภิปรายกันมาหลายนัด และทั้งสองฝ่ายที่เห็นว่าควรกำหนดมาตรฐานการศึกษา อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษา ซึ่งทั้งสองฝ่ายก็รู้สึกว่าได้พยายามให้เหตุผลน่าฟัง และทุกฝ่ายก็รู้สึกว่ามีความจำเป็นที่จะต้องพยายามร่างรัฐธรรมนูญให้ดีที่สุด และเป็นห่วงถึงความปลอดภัยของประเทศชาติ ซึ่งในเรื่องนี้ข้าพเจ้าคิดว่าบรรดาท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย จะฟังคำอภิปรายต่าง ๆ มีข้อคิดมีข้อพิจารณา เพื่อเป็นการวินิจฉัยเด็ดขาดลงไปว่าจะเอาอย่างไร เพราะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากว่าเราได้มีการลงมติหรือว่าผิดพลาดไป อาจจะเป็นผลเสียหายอย่างมากมาย เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายคงได้ร่วมกันพิจารณาและได้ร่วมกันอภิปรายและลงมติในทางที่ดีที่สุดที่เราจะทำได้ สำหรับเท่าที่ได้อภิปรายกันมา ประเด็นสำคัญที่สุด ซึ่งข้าพเจ้าจะขอนำมากล่าว เฉพาะก็คือว่าประเด็นสำคัญที่สุดเท่านั้น ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษานั้น ถือว่าเป็นเพราะ เป็นการตัดสิทธิราษฎรใน

เรื่องสิทธิ หรือเรื่องโอกาสอะไรก็แล้วแต่ อภิปรายกันโดยกว้างขวาง เอาความเข้าใจกันดีกว่าว่า ราษฎรรักสิทธิ ได้มีคุณสมบัติขึ้นมาเป็นเวลาถึง ๓๐ กว่าปี และนอกจากนี้จากผลการเลือกตั้งที่แล้ว ๆ มา ฝ่ายที่เห็นว่า ไม่ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษานั้น เห็นว่าที่เราได้ผู้แทนไม่ดีขึ้น สาเหตุสำคัญไม่ใช่เพราะว่าผู้ ออกเสียงเลือกตั้งนั้น ไม่มีการศึกษา หรือการศึกษาไม่ได้มาตรฐาน คือว่า เป็นอื่นอาจจะมีเรื่องเล็กน้อยก็ได้ แต่เรื่องสำคัญหรือบ่งชี้ว่าสำคัญเป็นเรื่องอื่น ข้าพเจ้าเห็นเช่นนั้น อีกอันหนึ่งก็ฝ่ายที่มีความเห็นว่า ในการแก้ไข ปัญหาเรื่องประชาชนไม่รู้หนังสือไม่รู้เรื่องประชาธิปไตย คือแก้ไขก็ไม่สามารถจะแก้ไขทางอื่นได้ ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดหรือดีกว่ามี flexible กว่า แทนที่เราจะมาตัดสิทธิเขา นี่ประเด็นสำคัญที่ข้าพเจ้าจับเนื้อเรื่องได้ก็เท่านั้น ทั้งนี้ก็ฝ่ายที่เห็นว่าควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้เหตุผลในทำนองว่า ความยุ่งยากที่แล้วมา เนื่องจากประชาชนไม่รู้หนังสือไม่รู้เรื่องประชาธิปไตย นี่เป็นเหตุผลของฝ่ายที่เห็นว่าไม่ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษา อีกอันหนึ่งว่าเป็นห่วงคอมมิวนิสต์จะแทรกเข้ามาในรัฐสภา เพราะคนไม่รู้หนังสือ จะเลือกผู้แทนผิด อีก

เรื่องหนึ่งก็บอกว่าถ้าไม่กำหนดมาตรฐาน การศึกษาสภาพก็จะเป็นแบบเก่า ประเทศ ก็จะแย่ ประสพภัยคอมมิวนิสต์จะล่มจม จะเสียหายอย่างใหญ่หลวงอะไรทำนองนั้น ที่นี้ในเรื่องการพิจารณาในเรื่องนี้ ความจริงทั้งสองฝ่ายที่เห็นว่า จะต้องกำหนด มาตรฐานการศึกษานั้นก็ให้เหตุผลน่าฟัง ข้าพเจ้าไม่ตำหนิ ซึ่งอาจจะเป็นผล ดีได้เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตามในการ พิจารณาในเรื่อง นี้ก็ คือว่า เป็นเรื่อง ที่มี ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าถ้าหาก ว่าลงมติผิดไป ผลที่จะ สะท้อนขึ้นมา หรือว่าอะไรจะ effect ขึ้นมานั้นจะตาม มาทีหลัง นี้ต้องคิดให้มากเหมือนกัน อย่าคิดว่า เป็นเรื่องเล็กน้อย อย่าลืมนะว่า ไม่ซัดกันเดี๋ยวก็ดี หรือว่าน้ำผึ้งหยด หนึ่งก็ดี อะไรจะตามมา นี้ประชาชนที่ ไม่รู้หนังสือเราทราบได้ว่ามีประมาณ ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ยิ่งข้าพเจ้าได้ทราบหรือว่าได้ ฟังแล้ว ๆ จากฝ่ายที่เห็นว่าควรกำหนด มาตรฐานการศึกษานั้น ทำนองที่ว่า จะ เอาถึงขนาด ป. ๗ อะไรอย่างนี้ ลองคิด ดูซิ ๔๐ หรือ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ทีเดียว แล้ว ประชาชนพวกนี้จะเป็นอย่างไรและนอก จากนี้อย่าลืมนะว่าท่าน กลัว คอมมิวนิสต์ จะถือโอกาสนี้เข้าแทรกซึม หรือโฆษณาชวนเชื่อ สำหรับในส่วนตัวข้าพเจ้านั้นก็ ขอยืนยันตามเดิมว่าเห็นว่ามันไม่ควรกำหนด

มาตรฐานการศึกษา คงเป็นไปอย่างเดิม ที่เขาได้เคยมีสิทธิ หรือ มีโอกาสอะไรมา เป็นเวลา ๓๐ กว่าปีนี้ ส่วนอะไรที่ไม่ดี ก็พยายามแก้ไข เช่นท่านกลัวเรื่องการ แทรกแซง ของคอมมิวนิสต์ หรือกลัว ประชาชนไม่รู้เรื่องประชาธิปไตย หรือ ทำนองนั้น หรือประชาธิปไตยดำเนินมา ผิดพลาดแล้วก็แก้ ๆ ให้ตรงจุด ข้าพเจ้า คิดว่าอย่างนั้น ที่ข้าพเจ้าแน่ใจหรือยืนยันตามเดิมนั้นก็ใครจะขอเรียนท่าน ประชานคือว่า เรื่องความยุ่งยากในสภา หรือ ความยุ่งยากในการเลือกตั้งนั้น สาเหตุ ใหญ่ก็ไม่ใช่เพราะว่าราษฎร ไม่รู้หนังสือ หรือว่ามาตรฐานการศึกษาไม่ได้ มาตรฐาน การศึกษานี้เป็นเรื่องใหญ่ ที่เป็น เรื่องเล็กน้อยเรื่องพัวพัน เรื่องเกี่ยวข้อง อาจจะมียูบข้าง แต่ว่าในเรื่องใหญ่ ๆ ข้าพเจ้าคิดว่าเช่นนั้น อีกอันหนึ่งในเรื่อง การแทรกซึมในสภาหรือในวงการต่าง ๆ นั้น ความจริงก็ไม่ใช่ว่าราษฎรไม่รู้หนังสือ หรือเลือกผู้แทนผิดอีกเหมือนกัน ข้าพ เจ้าคิดว่าอย่างนั้น สำหรับความยุ่งยาก ในสภาหรือยุ่งยาก ในการเลือกตั้ง การ แทรกแซงของคอมมิวนิสต์ เหล่านี้ เรา สามารถจะป้องกันได้ ถ้าเรามีมาตรการ ที่ถูกต้อง และทำจริงไม่ลู่หน้าปะจุมก เราทำได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าทำได้ อีกอัน หนึ่งข้าพเจ้าใคร่จะขอถือโอกาสเรียนท่าน

ประธานสภากลางน้อย คือเกี่ยวกับประสพ
การณ์ของข้าพเจ้า บางทีก็เป็นแนวความ
คิดของ ข้าพเจ้า เอง ซึ่ง คนอื่น อาจ จะไม่
เหมือนกัน เพราะต่างคนก็ต่างคิดต่างจิต
ก็ต่างใจ ข้าพเจ้าจำได้ว่าในการเลือกตั้ง
ครั้งสุดท้ายที่แล้วมานั้น ความจริงตอน
นั้นข้าพเจ้าเป็นรองเลขาธิการ พรรคชาติ
สังคมก็มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ดำเนิน
งานเรื่องของพรรค เป็นอย่างมากเหมือน
กัน สำหรับการเลือกตั้งครั้งที่แล้วนั้น
หลังการเลือกตั้ง ปรากฏว่า มีความยุ่งยาก
เหมือนอย่างว่า มีนายฉ่ำเข้ามาในสภา
มีพรรคต่าง ๆ เศรษฐกร แนวนร่วม
เกียรติภูมิ อะไรเยอะแยะแฝงในรูป
คอมมิวนิสต์ก็มี แฝงในรูปอะไรต่าง ๆ
เหล่านี้ จากคราวนั้นข้าพเจ้าก็คิดว่าทั้งนี้
ก็อาจจะเนื่องจาก ประชาชนไม่รู้หนังสือ
หรือมาตรฐานการศึกษาไม่ดี ข้าพเจ้า
คิดเช่นนั้นเหมือนกัน แต่ว่าหลังจากนั้น
มาในระยะ ๓ ปี ๔ ปีมานี้ ภายหลัง
ข้าพเจ้า ได้มี การ วิเคราะห์ วิจัย ทาง ด้าน
การเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ การ
สังคมและความโน้มเอียงต่าง ๆ เอามา
ประสานกันและมองให้ลึกซึ้งเข้าไปเราจะ
เห็นได้ว่าความคิดเดิมข้าพเจ้า ความจริง
ผิดทั้งเพ เพราะข้าพเจ้ายังขาดข้อมูลฐาน
มองเฉพาะข้างหน้า โฉมหน้าหรืออาการ
ที่เป็นอยู่ ไม่สามารถจะมองซึ่งเข้าไปใน

หัวใจในเลือกเนื้อในกระตักในตับในปอด
ในหัวใจ ไม่สามารถจะมองได้จากผล
โดยส่วนใหญ่ ๆ โดยจะอนุมอนุเคราะห์
ได้ว่า เนื่องจากที่แล้วมานั้น อาจจะ
เป็นจริงที่ว่าประชาธิปไตยเรานั้นอายุยัง
น้อยอยู่ นี่เป็นความจริง เพราะต่างประ-
เทศเขาตั้งมาเป็นร้อย ๆ ปี นี่เพียง ๓๐
กว่าปี ความจริงเรามาได้ในขั้นนี้ ข้าพเจ้า
คิดว่าดี ๆ เป็นอย่างมากทีเดียว ส่วนข้อ
ผิดพลาดบกพร่องนั้น เราก็ จะสามารถแก้
ไขได้ เราก็แก้ไขให้ดีขึ้นโดยลำดับ อีก
อันหนึ่งในความคิดเห็น ของข้าพเจ้าในที่
แล้วมาเกี่ยวกับการวาง รากฐาน ประชา-
ธิปไตยนี้ อาจจะมีบางสิ่งบางอย่างหรือ
มีปัญหา หรือมีวิธีการบางอย่างอาจจะไม่
ตรงกันนัก เช่นว่าเราจะวางจากเบื้องบน
มาเบื้องล่าง หรือจากเบื้องล่างไปเบื้อง
บน หรือเบื้องบนลงมาบรรจบกันอะไรนี้
วิธีการต่าง ๆ ของรากฐานประชาธิปไตย
นอกจากนี้ ใน ด้าน การ อบรม ชี้นำทาง
ของประชาชน หรือประชาชนได้เห็น
ตัวอย่างอันดีของประชาธิปไตย ข้าพเจ้า
คิดว่ายังน้อยอยู่มาก ซึ่งความจริงเราทำ
ได้ แม้ว่าประชาชนไม่รู้หนังสือก็ตาม
ข้าพเจ้าเคยพูด เสมอว่า ลัทธิการเมืองก็ดี
ลัทธิศาสนาก็ดี หรือสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้
คล้าย ๆ กัน ใช้ในทำนุจิตใจทำนุสามัญ
สำนึกและในทำนุความคิดต่าง ๆ อะไร

ผิดอะไรถูก เมื่อทำอย่างนั้นจะเป็น
อย่างไร ผลจะเกิดขึ้นเป็นอย่างไร บ้าน
เมืองจะเป็นอย่างไร ประชาชนจะเป็น
อย่างไร ข้าพเจ้าคิดว่าอย่างนั้น ถ้าพึง
มาตรฐานการศึกษาของเด็ก ปี ๔ ปี ๗
ข้าพเจ้ารู้สึกว่ายิ่ง ห่าง จาก ที่ จะเอา
ความรู้ขนาดนั้น มาวิจัย หรือมาหนักคิดใน
ด้านการเมือง ตรงกันข้ามผู้ที่ ไม่ ได้รับ
การศึกษามีอายุพอสมควร ซึ่งได้มีประ-
สพการณ์ ได้ผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ รู้จัก
รับผิดชอบชั่วดี ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถ
จะพิจารณาได้ง่ายกว่า อีกอันหนึ่งก็จะมีย
อยู่บ้าง นี่ข้าพเจ้าหมายถึงที่ที่แล้วๆ มา
ไม่ใช่ปัจจุบัน นี่หมายถึงว่าเกี่ยวกับ
ระเบียบบริหาร เกี่ยวกับการปกครอง
บริหารท้องถิ่นหรือบางอย่าง นี่ถ้าเรา
ลองวิจัยลงไปจะเห็นว่าในระยะที่แล้วมา
ในปัจจุบันนี้ เราได้มีการก้าวหน้าไปบ้าง
แต่ว่าในหลักใหญ่ ๆ เราลองพิจารณาดู
ซิว่าจะเป็นอย่างไบบ้าง ลองเปรียบเทียบ
ดูในอินโดจีน ในสมัยฝรั่งเศส หรือใน
สมัยอินเดียนซึ่งในปัจจุบันนี้ก็ตาม หรือ
ประเทศต่างๆ ในประเทศอาณานิคมของ
ประเทศมหาอำนาจ จะมีบางอย่างคล้าย
คลึงกัน นี่ข้าพเจ้าคิดว่าอย่างนั้น มีเทศา
มีข้าหลวง มีนายอำเภอ มีอะไรต่างๆ
ข้าพเจ้าคิดว่าระบอบหรือระเบียบในเรื่อง
การบริหารส่วนท้องถิ่นนี้ เป็นส่วนสำคัญ

ในการที่เราจะวางรากฐานประชาธิปไตย
อีกอัน หนึ่ง ก็ เกี่ยว กับ ระบบ พรรคการ
เมือง นี่เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในเรื่อง
ความยุ่งยากทั้งหลายเหล่านี้ จะเป็นใน
ต่างประเทศหรือในประเทศเรา หรือว่า
เรื่องยุ่งยากเลือกตั้ง เรื่องในสภา ระบบ
พรรคการเมือง คือที่แล้วว่า เราจะ
เห็นได้ว่ามีประเทศไหนที่เขามีพรรคการ
เมือง มีประเทศไทยที่มีพรรคการเมือง
ถึง ๓๐ กว่าพรรค ไม่มีใครเขาทำสีหัว
คน มีหัวหน้าคนหนึ่ง เป็นพรรคได้
แล้ว โดยธรรมชาติประเทศต่างๆ ที่เขา
มีรากฐานประชาธิปไตยที่ ๆ นั้น เขามี
พรรคการเมืองเพียงสอง หรือสาม พรรค
หรืออาจจะมีพรรคเดียวก็ได้ ก็แล้วแต่
โดยธรรมชาติควร จะมี พรรคการเมืองไม่
น้อยกว่าสองพรรค ซึ่งแต่ละพรรคนั้นก็
มีอุดมคติ เพื่อ ประเทศชาติ ส่วน รวม
แล้วก็มีวิธีการหลายสิ่งหลายอย่าง ใน
เรื่อง พรรคการเมืองก็มีสมาชิกเป็น
จำนวนมาก มีที่ตั้งของพรรค สาขา
พรรคทุกอำเภอทุกจังหวัด วิธีนี้เราก็
สามารถจะกันคอมมิวนิสต์ได้ เมื่อเรา
มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันคอมมิวนิสต์
คอมมิวนิสต์ ที่เป็น พรรค ซึ่งไม่ถูกต้อง
ตามกฎหมายก็ตั้งไม่ได้ เมื่อตั้งไม่ได้ก็
ไม่มีสิทธิที่จะมาเป็นผู้แทนในสภา หรือ
ที่มีการแทรกซึมกันอื่น เราก็สามารถ

ป้องกันได้ ปัญหาเรื่องพรรคการเมืองนี้ เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดที่เราจะต้องแก้ไข ปัญหาในโอกาสต่อไปแล้วเกี่ยวกับพรรคการเมืองนี้ เหมือนกันความจริง แต่ละพรรค เขาต้องเลือกเพื่อนคนที่ดีคนที่จะเป็นผู้แทนที่ดี อยู่ในความเชื่อถือของประชาชน เป็นผู้มีความรู้มีสมรรถภาพ พรรคเขาเลือกเพื่อนไปแล้ว เพราะฉะนั้นราษฎรรู้หนังสือ ก็ไม่แปลกอะไร สามารถจะเลือกได้ว่าพรรคไหน หรือคนไหน แล้วยิ่งกว่านี้ ข้าพเจ้ายังได้ทราบว่าการเลือกตั้งที่อื่นเคียนะ เขาไม่ต้องมีตัวเลข เขาไม่ต้องมีจุด ต้องมานับอะไร ๆ อย่างนี้ ไม่ต้องใช้ความรู้ว่านับ หนึ่ง สอง สามสี่ ห้า ไม่ได้ นับไม่ได้ไม่เป็นไร เขามีเครื่องหมายพรรค ข้าพเจ้าจำได้ดูเหมือนเป็นรูปสัตว์หรืออะไร จะเป็นรูปโค หรือหน้าโค ข้าพเจ้าจำไม่ได้ของพรรคเนรู นี้อย่างนี้เป็นต้น ไม่ต้องมองเครื่องหมาย รู้แล้วว่าจะเลือกพรรคไหน สำหรับปัญหาเรื่องคอมมิวนิสต์นี้เราก็พูดกันไปพูดกันมา ความจริงก็เป็นเรื่องที่ยังยากซับซ้อน ข้าพเจ้าคิดว่าเรามีปัญหาที่เราจะแก้ไขได้ ถ้าเรามีมาตรการที่ถูกต้องแล้วทำอย่างจริงจังแล้วมีการร่วมมือกันทุกฝ่าย หรือประชาชนทั้งประเทศ ข้าพเจ้าว่าทำได้

ในปัญหาเรื่องคอมมิวนิสต์ ในเรื่องที่ว่าในเมื่อคอมมิวนิสต์แทรกเข้ามาสู่ราษฎร ราษฎรจะมาเลือกให้หลอกหลวงราษฎรให้เลือกผู้แทนผิด อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ความจริงเรารู้ ถ้าเราแก้ไขหรือวางมาตรการอะไรต่าง ๆ หนามยอกเอาหนามบ่ง ทำไมคราวนี้ถึงส่งลูกพรรคไปบั่นหมูราษฎรได้ ทำไมทางเราส่งไปบั่นประชาธิปไตยได้ หรือควบคุมเขาได้ หรือว่าขจัดภัยคอมมิวนิสต์ ทำไมเราไม่ทำ เราก็อำนาจ ด้วยเหตุที่ว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์กลัววันก็ เราจะเห็นว่าอย่างในการตั้งรัฐบาลผสมในลาว เหมือนกัน ต้องการตำแหน่งรัฐมนตรีกลาโหม ต้องการตำแหน่งรัฐมนตรีมหาดไทย นี้เพราะเหตุอะไร แม้เราได้ศึกษาประวัติของคอมมิวนิสต์มา เราจะเห็นได้ว่าสองตำแหน่งนี้ ฝ่ายคอมมิวนิสต์ต้องการนั้นก็เป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเรามีความเข้มแข็งทางด้านกลาโหม มหาดไทย และที่ด้านอื่น ๆ ตลอดจนการเศรษฐกิจ ความสามัคคี ความไม่แตกแยก อะไรต่าง ๆ แล้วข้าพเจ้าว่าไม่ต้องไปกลัวเรื่องคอมมิวนิสต์ ขอให้เราร่วมมือกันใช้มาตรการให้ถูกต้องสำหรับประสพการณ์ต่าง ๆ หรือว่าการปฏิบัติ หรือว่าที่เห็นผิดจริงจังอะไรนั้น เราจะเห็นคอมมิวนิสต์นั้น เมื่อมีช่องโหว่

LIRT

เห็นว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมากที่สุดเรื่องหนึ่ง อย่างน้อยก็ไม่แพ้เรื่องข้อประการที่เราได้เคยอภิปรายกันมาแล้วถึง ๓ ครั้ง เพราะมันได้ติดตามการอภิปรายตั้งแต่ต้นมาด้วยความสนใจเป็นอันมาก และรู้สึกว่าคุณสมบัติเห็นของบรรดาสมาชิกในขณะนั้นก็คงจะพบบ่งออกได้เป็น ๓ กลุ่มหรือ ๓ แนว คือว่ากลุ่มหนึ่งเห็นว่าควรที่จะกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญ อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่าไม่สมควรจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเลย หรือไม่ควรจะกำหนดไว้ที่ใดเลย แต่อีกกลุ่มหนึ่งเห็นเป็นกลาง ๆ ว่าควรจะกำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง ฯ แต่ว่าหัวข้อญัตตินี้จะเห็นได้ว่าแบ่งออกได้เป็น ๒ ตอน คือว่าจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่อย่างหนึ่ง และถ้าหากไม่กำหนดจะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายเลือกตั้ง ฯ หรือไม่ นั่นอีกอย่างหนึ่ง กระผมเห็นว่าความจริงญัตตินี้ ถ้าหากว่าเราลงมติไปไม่ว่าจะเป็นก่อนต้น หรือตอนที่ ๒ ก็ดี ผลนั้นก็จะเป็นเหมือนกันคือ เพราะเหตุว่าถ้าหากว่าเราลงมติไปว่าจะให้กำหนดคุณสมบัติในทางการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็เป็นการตายตัว แต่ถ้าเราไม่ลงมติดังนั้น ไปลงมติว่า จะให้ บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายเลือกตั้ง ฯ ผลก็คือ

ว่า ในกฎหมายเลือกตั้งทั้ง ๒ นั้นจำเป็นต้องมีคุณสมบัติในเรื่องการศึกษาไว้ เสมอไป ต่อมาเท่าที่ในรัฐธรรมนูญยังมีบัญญัติข้อนี้อยู่ เพราะฉะนั้นผลก็คงจะเหมือนกันนั่นแหละ สำหรับกระผมเห็นว่าคุณสมบัติในเรื่องการศึกษา เช่น ถึงแม้จะเป็นข้อสำคัญประการใด แต่ก็ไม่ใช่เป็นข้อสำคัญที่สุดหรือเป็น ข้อสำคัญมากเท่ากับคุณสมบัติอันเป็นมูลฐานอื่น ๆ เช่นในเรื่องสัญชาติและเรื่องอายุ เป็นต้น มีผู้ที่กล่าวกันมาหลายครั้งแล้วในสภานว่าการศึกษานี้เป็นมูลเหตุที่ทำให้กระผมเลือกตั้งบุคคลอย่างหนึ่งและไม่สุจริตไม่เรียบร้อย กระผม เห็นว่าเป็น การกล่าว ที่ ออก จะกว้างขวางเกินไป ความจริงนั้นการศึกษาหรือคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในทางการศึกษา น่าจะเป็น เหตุหนึ่ง ในบรรดา หลาย ๆ เหตุ ที่ทำให้การเลือกตั้งของเราไม่เรียบร้อย และทำให้ระบบรัฐธรรมนูญของเราต้องล้มลุกคลุกคลานมาเป็น เวลานาน ๆ เหตุเหล่านั้น อาจจะเป็นได้ ทั้งที่มา จาก ตัว ผู้มี สิทธิ เลือกตั้งเอง มาจากทางฝ่ายรัฐบาลในขณะหนึ่ง ซึ่งปฏิบัติการในบางอย่างซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งเหยิงขึ้น หรือมาจากวิธีการเลือกตั้ง หรือมาจากเหตุอื่น ๆ ได้อีก ดังหลายเหตุ แต่ว่าการศึกษานี้ กระผมเห็นด้วยว่า

เป็นเหตุหนึ่งในการบรรเทาหลาย ๆ เหตุ แต่
 ว่าเมื่อเป็นเช่นนั้น เราจะมายกเอาวาท
 ศาสตร์ เป็น คุณ สม บัติ ที่ สำคัญ มาก จน
 กระทั่ง ถึงต้องมา บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญ
 ญูญเป็นนการตายตัว กระผมเห็นว่าเป็น
 การที่ค่าของข้อนี้มากขึ้นไป เพราะเหตุ
 ว่าความสำคัญขณะนั้นก็มีอยู่บ้าง แต่
 ไม่สำคัญมาก เหมือนกับ คุณสมบัติ อื่น ๆ
 แต่ ส่วน ที่ ว่า การ กำหนด คุณ สม บัติ ใน
 เรื่องการศึกษาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
 จะเป็นการตัดสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ ออกเสียง
 เลือกตั้งนั้น กระผมเห็นว่าเป็นการที่
 ความที่ กว้างขวางเกินไป อีก เหมือนกัน
 เพราะ ความจริง การ ศึกษา นั้น เป็น คุณ
 สม บัติ และที่เราพูดกันทุก ๆ วันนี้ ๓-๔
 ความมานักพูดถึงเรื่องคุณสมบัติ ไม่ใช่
 เรื่องสิทธิแต่ถ้าหากเราจะเหมาเอาว่าการ
 ศึกษาเป็นสิทธิอันหนึ่งซึ่งจะถูกตัดไม่ได้
 เราก็จะต้อง ขอมรว่า คุณสมบัติอื่น ๆ ก็
 เป็นสิทธิ เหมือน กันที่ เรา กำหนดเอาไว้
 ก็เท่า กับ เรา ตัด สิทธิ ของ ผู้ มี สิทธิ ออก
 เสียงเลือกตั้งเหมือนกัน เช่นในเรื่อง
 สัญชาติ เรื่องอายุ เป็นต้น เพราะฉะนั้น
 กระผม จึง เห็นว่า การ ศึกษา นี้ ถ้าเราจะ
 กำหนดที่ชัดเจนเอาไว้ก็คงจะไม่ใช่เป็นการ
 ตัดสิทธิ์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่เราจะอ้าง
 ว่าในรัฐธรรมนูญของเราไม่เคยมีมา เลย
 ตั้งแต่ต้น ถึง ๓๐ ปีมาแล้ว กระผมก็

เห็นว่าเราอาจมองการแคบไป เพราะ
 เหตุที่เราไม่มี ถ้าเราก็คว่าสิ่งใดไม่
 เคยมีแล้วก็ไม่ควรมี หรือสิ่งที่มีแล้วก็ไม่
 สมควรจะยกเลิกเสีย อย่างนั้นสิ่งที่
 ไม่ได้ เรา ก็ต้อง จำใจใช้ สิ่งที่ไม่ ดี เรือไป
 และถ้าเราไปพบเห็นสิ่งที่ดีกว่าในวันหลัง
 เราก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ เพราะเหตุ
 ว่าเรา ยึด มันอยู่ใน สิ่งที่เรา มี อยู่แล้วเท่า
 นั้น ข้อนี้กระผมเห็นว่าเป็นเรื่องที่แคบ
 เกินไป ที่ถ้าเราจะตรวจดูในบรรดา
 รัฐธรรมนูญ ของ ประเทศต่าง ๆ ในเรื่อง
 นี้เราก็จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติใน เรื่องการ
 ศึกษาที่เขา กำหนดไว้สั้นเหลือเกิน มี
 น้อยประเทศเต็มทีที่ทำอย่างนั้น เกือบ
 จะเรียกว่าไม่มีเลยก็ได้ คุณสมบัติที่เขา
 กำหนดไว้ซึ่งเป็นคุณสมบัติ ประจำหรือที่
 เรียกว่า เป็นมาตรฐาน ก็ มี อยู่ เพียง ๒-๓
 อย่าง ซึ่งส่วนมากที่เกี่ยวและแทบทุก
 ประเทศก็มีเหมือนกันก็ คือเรื่องอายุ และ
 เรื่องสัญชาติ นอกจากนั้นเขาก็จะมี
 บัญญัติได้คือในเรื่องภูมิลำเนา ซึ่งจะต้อง
 อยู่ในเขตเท่านั้นเท่านั้น หรือก็มีจะนั้น
 ก็จะต้องเป็นผู้ที่ไม่กลัวถูกตัดสิทธิในทาง
 การเมือง หรือไม่ต้องโทษทางอาญา
 ก่อน หรือให้เคยรับราชการทหารมา
 แล้วเป็นต้น เหล่านี้ เป็นคุณ สม บัติ
 แต่ ว่า เรื่อง คุณ สม บัติ ใน ทาง การ ศึกษา
 นั้น เท่าที่กระผมตรวจมาก็ยังทำไม่

พบ แต่ฉันก็ไม่ใช่เป็นเหตุที่ทำให้กระ-
 รมต้องมากล่าวว่า การ ศึกษาเราไม่ควร
 จะ กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญ หรือไม่
 ควรจะกำหนดไว้ในที่ใดและ เพราะ
 เหตุที่ กระผมได้กล่าวนั้นแล้วว่าการศึกษาคือ
 เป็นมูลเหตุอันหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความยุ่ง
 เหยิงในการเลือกตั้ง กระผมเองไม่เคย
 คุยในวงการเมืองมาก่อน และไม่เคยมี
 ส่วนได้เข้าเกี่ยวข้องกับเรื่อง การเลือกตั้ง
 หรือเรื่อง การ สมัคร รับ เลือกตั้ง ใดๆ
 แต่เป็นเพียงผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคน
 หนึ่ง และได้สังเกตเห็นว่าผู้มีสิทธิออก
 เสียงเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก พวกนั้นนอน
 หลับทับสิทธิ ในบรรดาพวกที่นอนหลับ
 ทับสิทธินี้ กระผมได้เห็นว่า มีทั้ง ผู้ที่ไม่มี
 การ ศึกษา และ ผู้ที่มี การ ศึกษา ดี ด้วย
 เพราะฉะนั้นก็จะกล่าวอีกไม่ได้ว่า ผู้ที่ไม่
 ได้รับการศึกษานั้น นอนหลับ ทับสิทธิแต่
 ฝ่ายเดียว เพราะนี่ก็ ไม่เป็นความจริง
 กระผมเองก็ต้องสารภาพว่าได้ ใช้สิทธิใน
 การ นอน หลับ ทับ สิทธิ ตัวเอง มา หลาย
 คราวแล้ว เพราะเหตุว่าได้เคยไปเลือก
 ตั้ง ผู้ที่กระผมเคยไม่เคยได้รับเลือกเลย
 อีกคนเดียว แต่นั่นไม่ใช่เป็นมูลเหตุใหญ่
 มูลเหตุ ใหญ่อยู่ที่ว่ากระผมรู้สึกเบื่อหน่าย
 และท้อถอยจริง ๆ ในขณะนั้นว่าวิธีการ
 เลือกตั้งก็... ผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งก็

หรือการปฏิบัติของรัฐบาลในสมัยหนึ่งก็
 ก่อให้เกิดความยุ่งเหยิงและความเลวร้าย
 ต่าง ๆ นั้นเป็นเหตุให้กระผมเกิดการ
 ท้อถอย และไม่ไปใช้ สิทธิ ในการ ออก
 เสียงเลือกตั้งตามที่ตนมีอยู่ ตามที่กระผม
 กล่าวเมื่อ ตะกี้ว่า ใน รัฐธรรมนูญ ต่าง
 ประเทศเขาไม่มี นั่นเป็นแต่เพียงแนว
 ทาง คือว่าไม่จำเป็นจะต้อง ทบถามความ
 ว่าถ้าเขาไม่มี เราก็ต้องไม่มีด้วย ความ
 จริงเราควรจะต้อง พิจารณาว่า สิ่งใดที่เรา
 จะมีหรือไม่มีนั้นจะมีประโยชน์แก่เรามาก
 แค่ไหน ถ้าหากเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์
 ก็ควรมีไว้ ไม่จำเป็นจะต้องไปยึดถือว่า
 คนอื่นเขามีหรือไม่มี แต่โดยที่กระผม
 ได้เห็นว่าเรื่องการศึกษา เป็นคุณสมบัติ
 ส่วนย่อย ๆ ประการหนึ่ง เพราะฉะนั้น
 จึงไม่น่าจะ กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญ ให้
 เป็นการตายตัว กระผมต้องขออธิบายกล่าว
 เสีย ก่อน ว่า รัฐธรรมนูญ นั้น แก้ไขได้
 เพราะเหตุว่ามีผู้กล่าว มาแล้วว่า การที่จะ
 บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เพราะเหตุ
 อย่างเดียวว่าแก้ไขไม่ได้ หรือแก้ไขยาก
 ความจริงแก้ไขได้ แต่ว่าความจริงการ
 แก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น จะต้อง ทำกันอย่าง
 ละเอียดหรืออย่างจริงจังเป็นที่สุดและนั่นคือ
 ที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ส่วนในกฎหมาย
 อื่นเช่นกฎหมายเลือกตั้งนั้นเขาอาจจะแก้

ไขกันให้บ่อย ๆ ตรงก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น คุณสมบัติในทางการศึกษาตนเอง ก็ยังไม่ทราบ ขณะนี้จึงไม่มีความคิดว่าเราจะกำหนดไว้ด้วยก็ได้ ยกเว้นแต่ความจริงเราต้องยอมรับกันว่า คุณสมบัติข้อนี้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง อย่างมากมาย จะต้องเปลี่ยนแปลงกันบ่อย ๆ และถึงบางโอกาสบางขณะ เราอาจจะต้องยกเลิกเสียเลยก็ได้ เพราะฉะนั้นการที่จะไปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ย่อมจะเป็นการทำให้มีความลำบากในการแก้ไขและเป็นการที่ทำโดยที่ไม่มีความจำเป็น เพราะฉะนั้นกระผม จึงมีความเห็นว่า ไม่จำเป็นจะต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่โดยเหตุที่บัญญัตินี้มีเพียงสองทางคือจะทำให้บัญญัติไว้ หรือบัญญัติคุณสมบัติไว้ในรัฐธรรมนูญโดยตรง หรือว่าบัญญัติไว้ทางอ้อมว่าให้ ไปดูในกฎหมายเลือกตั้งฯ กระผมเองก็ ไม่สามารถจะบอกเสียง เห็นด้วยในทางหนึ่งทางใดได้ เพราะเหตุว่าตนเองไม่มีความเห็นพ้องด้วยในการที่จะให้บัญญัติไว้อย่างเป็นทางการทั่ว การบัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญ จะเป็น โดย ตรงก็ตาม หรือทางอ้อมก็ตาม เป็นการทำให้เป็นการขาดตัวกันนั้น กระผมจึงเห็นว่ามีความจำเป็น สำหรับกระผมเองจะต้องออกเสียงคัดค้านนี้ แต่ถ้าหากว่าจะมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง ฯ ไทย

ไม่ต้องอ้างถึงรัฐธรรมนูญแล้ว กระผมก็อาจจะเห็นด้วย นั้นซึ่งเป็นไปตามกลไกของระบอบความจำเป็น และ ความต้องการของ ประเทศชาติในสัปดาห์หนึ่ง เพราะเหตุว่าเรื่องนี้เป็น เรื่อง ที่ จะ ต้องเปลี่ยนแปลงกันได้ อาจจะถึงเปลี่ยนแปลงกันบ่อย ๆ ขอขอบคุณ

พันเอก พงศ์ เกษะนันทน์ : กระผมใคร่ถือโอกาสนี้ กล่าว คำอภิปรายเพิ่มเติมและแก้คำอภิปรายบางประการที่เป็นมาแล้ว ในการอภิปรายครั้งแรกที่กระผมได้กล่าวไป ก็ได้เสนอว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะควรจะให้ประชาชนชาวไทยผู้ออกเสียงเลือกตั้งนั้นควรได้รับการศึกษา โดยอ้างเหตุว่า ผู้ที่ได้รับ การศึกษาแล้ว ย่อมมีความสามารถที่จะเลือกบุคคล อัน เหมาะสมเข้ามาหนึ่งในสภาอันมีเกียรตินี้ แต่อย่างไรก็ตามมีสมาชิกหลายท่านก็ได้อภิปรายไปในแนวที่ว่าการที่กำหนดคุณสมบัติและการศึกษาให้แก่ผู้ ออก เสียงเลือกตั้งนั้นเป็นการตัดสิทธิ เสรีภาพ และอีกประการหนึ่งสิทธิซึ่งเขาเคยได้รับมาก่อนในสมัยที่มีรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ มาแล้ว บัดนี้มาตัดสิทธิเขาเสีย ก็เป็นการที่น่าเกลียด ในเรื่องการตัดสิทธินี้กระผมใคร่ขอกราบเรียนต่อสภานี้ว่า อันว่าสิทธิ นั้นที่จริงก็ต้องตัดกันแทบทั้งนั้นไม่ว่าในที่ใด แม้ว่าจะเป็นเสรีประชาธิปไตยแก่

ก็เมื่อได้รับการเลือกตั้งอีก นี่เป็นถ้อยแถลงของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่ง กระทบขอทราบเรียนว่า สถานที่ไม่ใช่เป็นห้องทดลองเป็นสภาแห่งชาติ การที่จะเลือกใครต่อใครขึ้นมา ซึ่งไม่มีคุณสมบัติอันเหมาะสมและมาทดลองกันว่า คนนั้นดีหรือไม่ดี ถ้าไม่คัดราวหน้าก็ไม่เลือกเข้ามา ก็ดูซีกริบ ถ้าถือสภาแห่งชาตินี้เป็นห้องทดลองแล้ว ความเสียหายย่อมเกิดขึ้นแก่ชาตินี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งมากเพียงไหน กระทบก็ไม่อาจจะคำนวณได้ แล้วก็ผู้แทนที่จะเข้ามาอยู่นั้น ไม่ได้อยู่วันสองวัน ต้องอยู่จนกระทั่งครบกำหนดวาระ ซึ่งไม่น้อยกว่า ๓ หรือ ๕ ปี ที่มีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติอีกท่านหนึ่ง ได้กล่าวคำอภิปรายของกระทบ ที่กระทบได้อ้างว่า ยกตัวอย่างว่า การที่จะซื้อรถยนต์ก็ดี วิทยุก็ดี ผู้ที่จะเลือกซื้อนั้น ควรจะมีความรู้ ถ้าไม่มีความรู้ก็ ไม่อาจ จะเลือก ของดี ขึ้นมาได้ แต่ท่านได้แถลงต่อสภาว่า ถ้าไม่รู้จักไปถามคนอื่นเขาก็ยังได้ อันนั้นก็รู้สักว่าเป็นการเสี่ยง เพราะเหตุว่าการไปซื้อรถถามคนอื่นเขาเห็น รู้สึกว่าตัวเองไม่เป็นตัวของตัว และไปถามได้รู้บ้าง ความรู้สึกบ้างดูบ้าง ก็จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ชาติ ถ้ามันเอิญไปเสี่ยงหรือไปได้รับความรู้ในทางที่ไม่ถูกต้องมาก็

ไปเลือก บุคคล อันไม่เหมาะสม เข้า มาสู่ สภา นี้ ท่านประธานและท่านสมาชิกคงจะคิด เห็นได้ ว่าแม้แต่ เสี่ยงเดียว เท่านั้น มหาสารคาม ก็ล้มตัวไปเสี่ยงด้วยเท่านั้น ก็สามารถ จะคัด เลือก เอาคนที่ ไม่เหมาะสม เข้ามาสู่สภา นี้ ได้ เพราะฉะนั้นเรา ไม่ควร ประมาท แม้แต่หนึ่งสิ่ง เพราะฉะนั้น ควรจะให้ประชาชนที่มีคุณสมบัติ และมีความรู้เพียงพอที่จะคัดเลือกเอาผู้ที่เหมาะสมเข้ามา กระทบก็คิดว่าทุกท่านที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้คงจะจำได้ ถึงประวัติเก่า ๆ ของสภา แห่ง ชาตินี้ ได้ เกิดอลเวง ขึ้นมา เพราะ มีสมาชิก ไม่เหมาะสม มา เข้า มาสู่สภา นี้ด้วยวิธี ไต่ก้นตาม แต่ใครจะหยิบยกขึ้นมา ท่านผู้หนึ่งซึ่งกระทบไม่เอ่ยนามในที่นี้ ซึ่ง มา ก่อความ อลเวงใน สภา เป็นจำนวนมากเป็นที่ เบื่อหน่ายและปรากฏเรื่องราวเกรี้ยวกราวในหน้าหนังสือพิมพ์อยู่ไม่เว้นแต่ละวัน วิธีการของท่าน สมาชิก ผู้นี้ เข้ามาใน สภาก็ ด้วย การหาเสียง แต่เท่าที่กระทบสืบทราบ มาว่า ท่านไม่ได้รับเสียง จากใน เมืองเลย ก็อยู่ในกลุ่มผู้ที่ได้รับการศึกษาเลย แต่กลับไปหาเสียงบ้านนอก ซึ่งชาวบ้านนอกไม่มีการศึกษาอันเพียงพอแล้ว ชาวบ้านนอกก็เห็นแค่ เห็นชอบใน กิริยาท่าทาง หรือ ว่า วิธี การ ที่เขาออกเอาใจ ต่อ ประชาชน ๆ ก็เลือกเข้ามา กระทบได้สอ

ถามประชาชนทางจังหวัดนั้น ส่วนมาก
ก็ได้ให้เรื่องราวอย่างนั้นมา ก็คิดว่า
ไม่ได้เสียงจากในคนที่ ได้รับการศึกษาศึกษา
ในจังหวัดนี้ แต่กลับไปได้เสียงส่วนมาก
จาก ประชาชน ชาวไร่ ชาวนา ซึ่งไม่รู้
หนังสือ นี่เป็นตัวอย่างให้เห็นว่า การ
พิจารณาไม่วางมาตรฐานการศึกษา อันเป็น
คุณสมบัติ ให้แก่ผู้สมัครออกเสียงเลือกตั้ง
แล้ว ย่อมเลือกได้ บุคคล อันไม่ เหมาะสม
เข้ามาสู่สภาฯ กระผมหวังว่าท่านสมาชิก
ผู้มีเกียรติใน สภาแห่งนี้ จะได้รับ บทเรียน
อันนี้และคงจะได้ เห็นพ้อง ตามที่ กระผม
ได้เสนอว่าอย่างน้อยควรจะกำหนดมาตรฐาน
การศึกษา อย่างใด อย่างหนึ่ง ไว้ ไม่
ต่างกันน้อยเพื่อจะได้เลือกเอาผู้ที่เหมาะสม
เข้ามาหนึ่งในสภาอันมีเกียรติของชาติ

พลตำรวจโทบรรลือ เรื่องตระกูล:

กระผมขอขอบพระคุณ ที่ท่าน ประธานได้
อนุมัติให้กระผมได้กล่าวอีกครั้งหนึ่ง แก่
สภาครั้งนี้ กระผมใคร่ จะกราบเรียน
ว่าอาจจะเป็นครั้งสุดท้าย ก็นอกจากที่
กระผมได้กล่าวไว้ใน บางประเทศในรัฐ-
ธรรมนูญ ของเขาได้ มีการกำหนด แบ่งผู้
ออกเสียงเลือกตั้งไว้เป็น ๒ ส่วน คือ
ว่าส่วนผู้ชายกับส่วนผู้หญิง และใน
บาง ประเทศ เขา กำหนดให้ ผู้ชาย ออก
เสียง ส่วนผู้หญิงเขายังไม่ให้ออกเสียง
แต่เหตุผลที่เขากระทำเช่น นั้น จะมี

เหตุผลเป็นประการใหญ่ กระผมจะ
ไม่นำมากกล่าว เพราะว่ามี ได้ตั้ง จะ
กล่าวถึงเหตุผลที่ว่าทำไมเขาไม่ให้ผู้หญิง
ออกเสียงเลือกตั้ง ได้ไว้ว่าท่านสมาชิก
ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลาย ก็คงจะได้ทราบ ว่า
เหตุผลต่าง ๆ เหตุใดจึงได้ มีกระผม สำคัญ
ประการใด อัน เกี่ยวกับผู้หญิง เขาไม่ให้
ออกเสียง กระผมจึงไม่กล่าวถึง แต่ว่า
กระผมต้องขอชี้แจงเสียหน่อย เพราะ
มีฉะนั้นก็จะมีสมาชิก บางท่าน จะกล่าว
ว่ากระผมทำไมไม่ชี้แจงให้สภาทราบว่าเหตุ
ผลที่ไม่ให้ผู้หญิงออกเสียงนั้นเห็นเพราะ
เหตุใด กระผมได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งใน
ครั้งหนึ่งว่าประเทศสวิสเซอร์แลนด์นั้นเป็น
ประเทศที่ได้ ระบอบ ประชาธิปไตย ตรง
คือว่าไม่มีผู้แทนไปใช้อำนาจของชาติใน
รัฐสภา แล้วก็เขาก็ยกบัญญัติเอาไว้ใน
รัฐธรรมนูญ ของเขาว่า ผู้หญิงนี้ เขายังไม่
ยอมให้ออกเสียง แต่จะมีเหตุผลประการ
ใดก็แล้วแต่ประเทศนั้น กระผมก็จะไม่
กล่าวถึง และนอกจากประเทศสวิส-
เซอร์แลนด์แล้ว ก็ยังมีอีกหลายประเทศ
แต่กระผมจะกล่าวถึงเฉพาะประเทศที่ใช้
ระบอบประชาธิปไตย มาแล้ว ซึ่งเช่น
ประเทศฝรั่งเศสเขา ก็ได้ มีกระผม ได้
เห็นกันบ้าง ว่าไม่ให้ผู้หญิง ออกเสียงใน
ประเทศฝรั่งเศสนั้น ก็ทำให้สภาสภาจากร
ทั้งหลายในมหาวิทยาลัยก็ดี หรือผู้ที่ทรง

LIRT

คุณวุฒิได้มีการเขียนความเห็นไปคัดค้าน
บางท่านก็สนับสนุน บางท่านก็คัดค้าน
คือว่ามีความเห็นแตกแยะกันตั้งเช่นที่ใน
ศาลนี้ ได้มีกรรมเห็นเกี่ยวกับ คุณสมบัติที่
เราจะนำไปบัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญ
หรือว่าเราจะนำไป บัญญัติไว้ในกฎหมาย
เลือกตั้งฯ หรือไม่บัญญัติไว้เลย เหตุผล
จะเป็นประการใดนั้น ทั้งสองฝ่าย ก็ต่างได้
อ้างประสพการณ์ต่าง ๆ มา แต่เรื่อง
ประสพการณ์ต่าง ๆ นั้นก็ไม่ใช่ของแน่
นิ่งว่า ถ้ากำหนดไว้เอาออกประสพการณ์
ต่าง ๆ เหล่านี้ จะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือ
ถ้าไม่กำหนดไว้ ประสพการณ์ต่าง ๆ
เหล่านี้ อาจจะมีเกิดขึ้น ถ้าเกิดขึ้น
แล้วเราไม่ จะได้มีความเสียใจว่า แหมถ้า
เราได้แก้ไขเสียก็จะดี เราเสียเวลาที่มี
นั่งร่างกันอยู่ตั้งนานาน แต่ที่เราไม่ได้
กำหนดเอาไว้เลย อย่างไรก็ตาม กระผมก็
อาจจะบรรยายเพิ่มเติม ต่อสภานี้ไว้
ด้วยว่า เหตุผลในเรื่องประชาธิปไตย
ต้องการให้คุณสมบัติแก่บุคคลที่ออกเสียง
เลือกตั้งมีความรู้มาตฐานการศึกษา นั้น
ก็เพราะเหตุ ที่ว่า กระผมได้เคย กล่าวไว้
หลายครั้งแล้วว่า และก็พยายามนำเอาผู้
เชี่ยวชาญในกฎหมายรัฐธรรมนูญและผู้ที่
มีชื่อเสียงในการ เขียน คำอธิบายใน กฎ-
หมาย รัฐธรรมนูญ ว่า ด้วย การ ปก ครอง
โดย ระบอบ ประ ชา ธิ ป ไทย นั้น เป็นการ

ปกครองโดยเหตุผล ก็จะเห็นได้ว่า
ประเทศอังกฤษเขามีการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย แต่ว่ารัฐธรรมนูญของ
เขาก็เป็น กฎ หมาย ที่เรียกว่า Common
Law หรืออะไรนั้น เขาก็ไม่ได้บัญญัติ
เอาไว้แน่นอน ก็หมายความว่าเขาก็ใช้
เหตุผล เพราะฉะนั้นเหตุผล จึงเป็นส่วน
สำคัญในระบบประชาธิปไตย กระผม
ไม่เห็นด้วยที่ว่าการศึกษาไม่มีความสำคัญ
ในระบบประชาธิปไตย หลักการอันนี้
ยังไม่พอว่าทำไม การศึกษา จึงกลายเป็น
เป็นเรื่องไม่สำคัญใน ระบอบ ประชาธิ ป-
ไทย ในเมื่อ ประชาธิ ป ไทย เป็นการ
ปกครองโดยเหตุผล เพราะฉะนั้นเมื่อ
การปกครองโดยเหตุผล เพราะการรู้
หนังสืออย่างน้อย ที่สุดเพียงแต่ อ่านออก
เขียนได้ ก็เป็นเหตุผลอันสำคัญ ที่ว่า
การรู้อะไรนั้น กระผมก็รู้สึกว่าจะพอ
เล่า ๆ กัน มากี่ เข้าใจ ว่าเหตุผล คงจะไม่
แน่นแฟ้นเท่าที่เราได้มีความ รู้ และเรา
อ่านออก และก็ ได้เห็นด้วยตาของกัน
เอง อย่างที่โบราณกล่าวไว้ว่า สิบปาก
ว่าก็ไม่เท่าตาเห็น หรือว่าสิบตาเห็นก็
ไม่เท่าเอามือไปคลำดู อะไรเหล่านี้เป็น
ต้น นี่ก็เป็นคุณพหุพจน์ที่กระผมได้นำมา
กล่าวไว้เพื่อ เป็น เครื่อง ประ กอบ การ
พิจารณาของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ เพื่อ
เล็กน้อย กระผมเห็นด้วยกับท่านสมาชิก

ผู้มีเกียรติอีกฝ่ายหนึ่งที่ว่า การที่จะไปกำหนดคุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือกตั้งไว้ อาจจะทำให้สภานั้นเต็มไปด้วยปฏิกริยาเกี่ยวกับเงินบ้าง อำนาจบ้าง เหลือเกินบ้าง ไปกว่ากำหนด ปฏิกริยาของเขามันก็ยากที่จะเป็นไปได้ ก็อาจจะต้องขึ้นบ้างได้ ไม่มีทางอะไรที่จะมากำหนดไว้ได้ แล้วก็กำหนดไว้ก็เป็นแต่เพียงทางบอก หรือถ้าไม่กำหนดไว้ก็จะเป็นไปในทางลบ นี่ก็ไม่มีอะไรอื่นนั้น แต่มีเรื่องที่จะขยับเขยื้อนกันทีเดียว ก็คือว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบที่มีเหตุผล เราจะทำอะไรก็คิดถึงมีเหตุผล เพราะฉะนั้นกรณีที่มีหลายประเทศ ห้ามไม่ให้ ผู้หญิงไปออกเสียงเลือกตั้ง ดังเช่นประเทศฝรั่งเศส เขาก็เคยห้าม เพราะฉะนั้นท่านสมาชิกผู้มีเกียรติขอให้ระลึกไว้ด้วยว่า ผู้หญิงกับผู้ชายใน ประเทศ หนึ่ง ๆ มีส่วน สัมพันธ์ เกี่ยวข้องต่อกัน ทั้งไม่ว่าจึงได้ห้ามไม่ให้ผู้หญิงไปออกเสียงเลือกตั้ง เหลือแต่ผู้ชาย เท่านั้น ที่ ไม่ ออก เสียง เลือกตั้ง และโดย เฉพาะ ประเทศ ฝรั่งเศส ประเทศเยอรมนี ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ก็เสียทหารไป และในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็เสียทหารไป สองกิตติคุณผู้ชายเหลือจำนวนกับผู้หญิงได้ครึ่ง ก่อครึ่งใหม่ กับผู้หญิง อาจจะไม่ ได้ครึ่งต่อครึ่งก็ได้ ที่ไม่ว่า จึง ได้ กำหนด ของ เขา ไว้ ใน รัฐ-

ธรรมนูญ ในกระผมคงหาเรื่องมานานก็เพื่อจะยกตัวอย่างเปรียบเทียบ กระผมจะไม่กล่าวถึง กระผมได้ทราบเรื่องไปแล้ว บางทีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคงจะคำนึงความเห็นของกระผมว่า เขาก็เป็นเด็กแล้ว เลิกหรือยังเลิก กระผมที่ขอการจะนำมากล่าว แต่เพียงว่า การกำหนดไว้เช่นนั้นเป็นการตัดสิทธิของประชาชนหรือเป็นการละเมิด อำนาจอธิปไตย ของประชาชนหรือไม่ ซึ่งมีสาระสำคัญที่จะได้กล่าวกันไปกล่าวกันมา กระผมตั้งใจจะเรียนแต่เพียงเท่านั้น อาจจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ประเทศต่างๆ ที่ได้ระบอบประชาธิปไตย บางประเทศก็ห้ามไม่ให้ผู้หญิงไปออกเสียงเลือกตั้ง แต่บางประเทศ เขาก็อนุญาตให้ ผู้หญิงออกเสียงเลือกตั้ง ดัง เช่น ประเทศ สหรัฐ อเมริกา ประเทศอังกฤษ แอลเบเนีย เคนเนดิว และประเทศไทยเป็นต้นก็มีขบวนการมาณะครับ ที่เขายังไม่ห้าม คือบางประเทศก็ไม่ห้าม นี่หลักการประชาธิปไตยเป็นอย่างนี้ ก็แล้วแต่เหตุผล ภาคสมัยในโอกาสเช่นใดที่เวลาจะกำหนดอะไรไว้ แต่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างก็เป็นเหตุ เป็นผล ซึ่งกันและกัน การที่กระผมได้นำประเทศต่างๆ มากล่าวไว้นี้ กระผมไม่ได้มีเจตนาที่จะเอาราว ละเอียต ของ ประเทศนั้น ๆ มา กระผมเป็นแต่เพียงกล่าวให้

เห็นว่า ทำไมเขาจึงได้กระทำเช่นนั้น กระผมก็อยากจะเรียนว่า การที่เขาก่อกระทำเช่นนั้น เป็นความจำเป็นที่องค์กรทำเพื่อมิให้ ได้มีฯ ซึ่งสมาชิกสภาฯ มิมีความรู้หรือความเลื่อมใส ต่อประชาชนทุกคน การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปใช้ อธิปไตยไทยในรัฐสภา นั้น ผู้ที่จะรู้หนังสือหรือไม่รู้หนังสือย่อมมีความประสงค์ เช่นเดียวกับคือให้บุคคลที่เราเลือกนั้น ไปใช้กำหนด อธิปไตยในรัฐสภา มีการออกกฎหมาย มีการควบคุม คณะรัฐสภาให้ ส่วนนี้ การไป ตาม หลัก ใน ระ ยอบ ประ ชา ธิปไตย นั้นก็เป็นความประสงค์ แต่ว่าคนที่มีความรู้ในมาตรฐานการศึกษาของคนที่ยังไม่มีความรู้ใน มาตรฐานการศึกษา นั้น ผลแห่งการเลือก ใครจะดีกว่ากัน ดังนั้นกระผมก็ยกให้ท่านสมาชิก ผู้มีเกียรติ ได้ตอบคำถามกันนี้เอาเอง เพราะว่าถ้ากระผมตอบไป ก็อาจจะมีทั้งถูกและอาจจะมีทั้งผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องต่อไป มีท่านสมาชิกผู้มีความรู้ ได้กล่าวถึงการศึกษาผู้ใหญ่ว่า แม้แต่เราจะมิได้ส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่ หรือ เราจะทำให้ท่านผู้ใหญ่เหล่านั้น มีความรู้ในทางอ่านออกเขียนได้ หรืออะไรก็ตามเดชะ ก็ยากที่จะกระทำได้ เพราะว่าท่านเหล่านั้นก็มีอายุมากแล้ว บาง

ท่านก็อาจจะมีอายุตั้ง ๖๐, ๗๐, ๘๐ หรือ ๘๐ อะไรอย่างนี้เป็นต้น แต่อันนี้เป็นเรื่องที่ไม่เข้าหลักการ โดยหลักการเราแล้วควรรู้ว่า ความรู้หรือเรียนกันทั้งหมดฯ ก็คงจะมีแต่เพียงว่าข้อบกพร่องของเราจะมีขึ้นได้ เช่น บางท่านอาจจะมีไม่มีเวลาพอ หรือบางท่านอาจจะเบื่อก่อนจะทำการเรียนหนังสือเหล่านี้ ก็ก็เป็นข้อบกพร่องพิเศษ ไม่ใช่หลักการ หลักการก็หมายความว่า ความรู้ที่เราอาจเรียนกันทั้งหมด ที่นี้กระผมอยากจะเรียนถึงข้อเท็จจริงใน บางประการที่ว่าในเวลานี้ประชาชนของเรานี้ ในเวลานี้มีการอ่านออกเขียนได้ นี้ความจริงในหัวข้อก็ไม่ได้มีกำหนดเอาไว้ว่า อ่านออกหรือเขียนได้ คือเขียนไว้กว้าง ๆ ว่า มาตรฐานการศึกษา อะไรเหล่านี้ เราก็ให้อภิปรายกันไปมากแล้ว กระผมก็เลยจับบทเอาตรงที่ว่า อ่าน ออก เขียน ได้ ในสมัยเมื่อกระผม ขอประทานโทษ ไม่เช่นนั้นกระผมก็ไม่ว่าจะชัก ตัวอย่างใคร ชักตัวอย่างคนอื่นก็อาจจะผิด ก็เลยต้องเอา ตัวอย่าง กระผมเอง ที่มี ความคิดนี้ ในสมัยเมื่อกระผมเป็นสารวัตร จังหวัดนครบาลหลายสิบปีมาแล้ว การจ่ายเงินเดือนในสมัยนั้น ยุ่งยากหลายประการ คือบางคนก็เซ็นชื่อได้ เขียนนามสกุลไม่ค่อยจะถูก บางคนก็เซ็นไม่

ได้เลยทั้งชื่อทั้งนามสกุล ต้องพิมพ์ลาย
นิ้วมืออะไรกันเหล่านี้เป็นต้น ก่อความ
ยุ่งยากหยากอย่างหลายประการ ในเรื่อง
รับแล้วรับแล้ว หรือยังไม่รับว่ารับแล้ว
อะไร ผู้ว่าฯ ที่ได้รับรัฐบาลทุกรัฐบาลก็ได้
ดำเนิน การ ปรับปรุงเรื่องในเรื่อง การศึกษา
ตลอดมาทุกสมัย ปรากฏว่าในเวลา
ที่กระผมเข้าโซร่า การขาย เงินเดือน สะดวก
ขึ้นมาก ไม่ต้องใช้พิมพ์ลายนิ้วมือ เรา
เห็นชื่อกัน ซึ่งการที่นั้น นโยบายกระทรวง
กลาโหม กระผมคิดว่าท่านนายกรัฐมนตรีนี่
ซึ่งมานั่งฟังอยู่ด้วยนี่ ก็คงจะให้ความ
กระข้างไว้ว่า กระทรวงกลาโหมมีนโยบาย
ที่จะให้ทหารที่เราเกณฑ์เข้ามารับราชการ
นั้น สามารถที่จะอ่านออกเขียนได้
จึงมีการฝึกแล้วก็มี การให้หัดเขียนหนังสือ
คือแยก จากการฝึก เป็นเรื่อง ประจักษ์ของ
ทหารแล้ว ถ้ามีเวลาเหลือก็เอาสนามนั้น
ลงมาเป็นที่สำหรับฝึกหัดลายมือเขียนลาย
มีด ก. ค. ออะไรเหล่านี้ นี่ก็หวังผล
ในเรื่องที่เราต้องการให้อ่านออกเขียนได้
แต่ก็มีประโยชน์หลายประการด้วยกัน ใน
เรื่องความรู้ทางหนังสือนี้ ถ้าใครยังจะ
กล่าวว่าเขาไม่รู้ทางหนังสือไม่มีประโยชน์
หรือมีประโยชน์น้อย กระผมก็อยากจะ
เรียนว่ากระผมไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กระ
ผมว่ามีประโยชน์มากที่สุด เวลานั้น

กระผมเชื่อว่าทหารของเราในกองทัพภาค
กองทัพเรือ กองทัพอากาศ ถึงพวก
การบ้านหนังสือ อ่านออกเขียนได้เป็น
ส่วนมากทีเดียว แล้วแต่ที่ตัวตัวไปจะ
ทำอะไรหรือออกไปเป็นพวก พวก
เหล่านี้มากมาย แต่ที่เสียเวลานั้นจะมี
ประโยชน์มากที่สุดทีเดียว แก่ของไปบอกก็อาจ
จะไปสอนหรือให้การศึกษากับบิดามารดา
หรือลูกอาต่าที่ซึ่งไม่รู้หนังสือ แต่ถ้าจะ
ได้ไปเป็นผู้แนะนำ หรือสอน ได้ก็จะมี
ประโยชน์มากมายทั้งเช่นที่กล่าวมาและ
ที่รัฐบาลได้ส่งเสริมให้เปิดการศึกษารวม
ชาวป่าชาวดอย พวกเหล่านั้นทั้งภาษา
เองก็ไม่ค่อยรู้เรื่องของภาษาไทย ไม่รู้
พูดกันก็ไม่ค่อยจะรู้เรื่อง มีบุญมีอะไร
กันไปตามเรื่องตามราว ทำเรื่องตามแบบ
ชาวเขตนก็ยังสามารไปเปิดโรงเรียน
การสนับสนุนของคณะรัฐบาลชุดนี้
มีกระทรวง ศึกษาธิการ เป็นผู้ดำเนินการ
วางแผนทางขึ้นไว้ จนกระทั่งบัดนี้พอ
ทราบว่า พวกชาวป่าชาวดอยนั้นรู้สึกรู้
หนังสือกับอ่านออกเขียนได้ หรือจะ
ก็ตามที มากขึ้นแล้วก็เกิดความดีความ
เกิดของการศึกษานั้นจะไปช่วยกัน
ทุกอำเภอ ทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน
กระทรวงทั้งใกล้ ๆ ชาญชาญ พวกเหล่านี้
มีความสามารถที่จะเขียนมาเข้าโรงเรียนได้

เพราะฉะนั้นก็ในกรณีที่เกิดกรณีขึ้นใน
 ขุขันธ์ขุขันธ์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำ
 นการรัฐสภาฯ คณะกรรมการเรียน
 งบไปโครงการฯ ได้เอาใจใส่ในเรื่องการ
 ศึกษาทั่วราชอาณาจักรรวมทั้งคนป่าคน
 หอนคนแกว อะไรเหล่านี้ อามาเรียน
 หนังสือให้หมด เป็นประโยชน์นอกจาก
 ระบอบประชาธิปไตยตรง ๆ แล้วก็ยัง
 มีประโยชน์ในระบบบริหารราชการ
 แผ่นดินเหล่านี้ ก็ขอพูดภาษาไม่รู้เรื่องก็
 อาจจะใช้หนังสือพูดกันไป พูดกันมาไทย
 ภาษาหนังสือก็ได้ ทั้งเช่นทำไมเราจึง
 ได้บัญญัติเอาไว้ว่า คนใ้ยื่นคำหนังสือ
 ออกรายได้ เราก็ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งได้
 แต่ว่าทำไมคนตาบอด เราจึงไม่มีห้ามเอา
 ไว้ ห้ามไม่ให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง เหล่า
 นี้เป็นต้น นั่นก็เป็นความมุ่งหมาย ที่
 คณะกรรมการจะ เรียน สักข้อหนึ่ง ก็คือ ว่า
 แผนการศึกษาแห่งชาตินี้ ได้มีข้อกำหนด
 ส่งเสริม การ ศึกษาผู้ใหญ่ไว้ ทุก รัฐบาล
 เพราะฉะนั้นที่จะไปกล่าวกันว่ารัฐบาลไม่
 ได้มีการส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่ ก็ขอ
 กล่าว ๆ ก็ว่าก่อนแล้วก็ปล่อยให้หายไป
 ไม่ต้องไปทำอะไรกันอีกละ เหมือนกับ
 ลัทธิคอมมิวนิสต์ว่า แก่นแล้วก็เอาไปเก็บ
 ไว้พวกหนึ่ง ให้หายไปเสียไม่มีประโยชน์
 หรือก ไม่ใช่ออย่างนั้นครับ ถ้าหากว่า
 ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ไปเปิดแผนการ

ศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่สมัยแรกๆ จนกระทั่ง
 สมัยในรัฐบาลของคณะปฏิวัตินี้ ก็ได้
 มีการแก้ไขเพิ่มเติมแผนการศึกษาแห่ง
 ชาติฉบับแรกก็ได้มีการเพิ่มเติมออกมา
 จะมีกำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ
 พุทธศักราช ๒๕๐๓ ก็ได้ คงไว้ รัฐพึง
 สนับสนุนการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อประโยชน์
 แก่ผู้ใหญ่ที่ไม่มีโอกาสได้รับการ ศึกษา
 ขณะที่อยู่ในวัยเล่าเรียน หรือที่ประสงค์
 จะศึกษาเพิ่มเติมเพื่อ ประกอบการ อาชีพ
 ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น หรือผู้ที่อยู่ในสภาพไม่
 อาจศึกษาได้ตามปกติ อันนี้ก็ได้แก่คน
 หุนหวน คนตาบอด คนเปราะสาทก่อน
 อะไรเหล่านี้ รัฐบาลของคณะปฏิวัติก็
 อาจจะไม่ถึงจุดตายก็ได้ ส่งเสริมไปหมด
 กุเกิดขึ้น โรงเรียนต่างๆ เหล่านี้ตั้งขึ้น
 เกือบครบถ้วนละครับ โรคประสาทที่
 ตั้งขึ้น ปัญญาอ่อนก็จะตั้งขึ้น คน
 หุนหวนก็ตั้งขึ้น คนตาบอดก็ตั้งขึ้น
 นี้ก็แสดงให้เห็น เป็นพยาน อยู่ชัดเจนว่า
 ได้เอาใจใส่ต่อการศึกษา เพราะว่ามี
 ประโยชน์มากที่เดียวใน ระบอบ ประชา
 ธิปไตย และใน การ บริหาร ราชการ แผ่น
 ดินของรัฐบาล อีกประการหนึ่งปรากฏ
 ตามรายงานการศึกษาและภาวะเศรษฐกิจ
 ของคณะกรรมการที่รัฐบาลแต่งตั้งเมื่อปี
 พุทธศักราช ๒๕๐๓ นี้ผมก็อยากจะเรียน
 ไว้ ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งในอนุ ๑๗ ว่า

การจัดการให้การศึกษาแก่ผู้พิพม์แล้ว
 เหม็นให้มี "ระสัทธิมาท่น ทางเศรษฐกิจ
 จงต้องได้รับกวงเอาไปใส่ซึ่งขึ้น เพราะ
 ขวกรนี้ เป็นผลลังงาน แห่งชาติ ยัน มีผลต่อ
 เศรษฐกิจของบ่งนี้" นี้เป็นรากฐานของ
 คณะรัฐมนตรี ได้ตั้ง ผู้แทนกระทรวงอื่น
 ๘ กระทรวง คือ กระทรวงเกษตร
 กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาด
 ไทย เป็นผู้ไปพิจารณาแล้วรายงาน
 ภาวเศรษฐกิจและภาว การศึกษา ของ
 พลเมืองแห่งชาติ ว่าดำเนินการใดเป็น
 ประการใด และมีภาระกิจการพันอย่างใด
 นอก จากระบอบ ๖ ระชาธิง โดยใด ส่วน
 นั้นแล้วก็ยังมีกิจพัระไรกับเศรษฐกิจ
 แห่งชาติ คณะกรรมการไม่อาจตัดผู้
 "ใหญ่ออกไป" ถือว่าผู้ใหญ่นี้เป็นหลัง
 ยานสำคัญแห่งชาติ จำเป็นต้องให้มี
 ความรู้ ในการศึกษา ต้องเพิ่มเติม ทั้ง
 ตั้งโรงเรียนการอาชีพ ขวางออกไป
 อย่างไรต้องเอาผู้ใหญ่นำคุมไว้ นี้ก็เป็น
 หลักที่แยกต้อง เราจะคุมแต่เด็กและ
 ผู้ใหญ่ ไม่คุมแต่บ้านหนึ่ง ๆ เรา จะอยู่
 ในอันใด" ข้อคำว่แต่ในประเทศเข
 ฝรั่ง ในประเทศตัวหลังคากจะไว้
 วิชา แต่ไทยบ้านเห็นที่เด็ก เพราะ
 ฉะนั้น เมื่อให้ระโยชน์กับชนุชน รัฐ
 ชาติก็ตั้งให้ประโยชน์แก่ผู้ใหญ่ ก็แล้ว
 แต่ใครจะสามารถ เรือนได้แค่ โหนเพียง

ไร เรื่องที่ว่บวียนทันคนหมด" กวงจ
 ชาติหรือจะอดไว้ก็พวงใจ หรืออีกามิ
 ภาวอยู่ ลงสองคือบ่งนี้" รัฐมนตรีได้ใช้
 บัวซึ่งว่จวระโยชน์ของ บัดนี้ บัดนี้ ภายใ
 รัชกาลที่ ๖ จึงเป็นสิ่งที่บ่งนี้ โยกลาง เพื่
 ประโยชน์ ซึ่งรัฐมนตรี ก็ พวงมซึ่งแจ้งให้
 เห็นในระบ. คณะระชาธิง. โดยที่เรากิ่งใช้
 การศึกษา กระทรวงศึกษา มีแผนการ
 ในเรื่อง ส่งบ่งนี้ การ ศึกษา ของ พลเส็ง
 ใน หลัก ที่ไม่แล้ว คณะ ทรง ศึกษา ก็ มี
 แผนการที่จะให้พลเมืองมี ความรู้ ความ
 สามารถที่จะ ประกอบ อาชีพ และมี พักใจ
 เป็นพลเมืองชนบ โดย นี้ก็การศึกษา เสว
 การศึกษาบ่งนี้ โยก็ ผู้ศึกษาจะบ่งนอก
 เขื่อนให้ ทรงที่อ่านแยกยกเขื่อนได้ เพราะผล
 ของความตั้งขึ้น ต่อจากความ เห็นของ
 กระทรวงศึกษา โยบ่งนี้เห็นเหตุที่จะได้
 ฟ้าได้ผลของบ่งนี้ถึงคำว่ "คุณสมบธิ"
 ก็ "สัตย์" จำมีผลต่อกันเองกันจวอย่าง
 ไร เพราะผลจึงยกกรมเรียมต่อบ้างถึงคำ
 ๕ คำนี้ สิ่งก่อนว่า มี ความ หลวม คว่จวไร
 ในภาวนี้เอง พวงนุกรมมธบับราช
 บันดิศยชานนวิ ๒๓๘๖ ให้ศกรมหม
 ของคำว่ "คุณสมบธิ" ใช้ภาวศกรม
 ประจักษ์ที่ ซึ่งบุคคลต้อง มีกคน นี้จะไว้
 ซึ่งสัตย์" สักค้หมจะควา วาบับราชอ
 ควบคุม ขรรณและ อื่ ภาว หลวม ความว่
 "ความสามารถ" เห็นหรือยังครับ" จน

กันไปกันมา ความสามารถที่ค้างไปใช้
 ความรู้นั้นคง หนีไม่พ้นเลขที่เดียว
 ครั้น พอมารู้ถึงอำนาจ เขาก็ บอกว่า
 “ความสามารถ” เพราะฉะนั้นคำว่า
 “คุณสมบัติ” กับ “สิทธิ” จึงมีความ
 หมายต่างกัน จะนำไปใช้ร่วมกันนั้น
 อาจเกิดการตีความขึ้นได้ดังที่ได้บัญญัติไว้
 ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม
 พุทธศักราช ๒๕๖๕ มาตรา ๘๕ บัญญัติ
 ว่า “คุณสมบัติแห่งผู้เลือกตั้งและผู้สมัคร
 รับเลือก ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้น
 ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือก
 กิ่ง” ในตรงนี้อาจครั้งเราก็กำหนดไว้
 ในรัฐธรรมนูญ บางครั้งเราก็ไม่กำหนด
 ไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง แต่ก็ต้อง
 เป็นไปตามที่ บัญญัติไว้ใน กฎหมายรัฐ
 ธรรมนูญ ก็คือ หมาย ครวม ว่า กฎหมาย
 เลือก ตั้งกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ นี้ที่
 ออกไปจากกันไม่ได้ เป็นกฎหมายที่
 เกี่ยวพัน กันอยู่ใน ระบบอบประชาธิปไตย
 และในมาตรา ๓๓ ได้มีบัญญัติไว้ว่า สิทธิ
 ของบุคคลในครอบครัวย่อม ได้รับความ
 คุ้มครอง จะเห็นได้ว่าคำว่าคุณสมบัตินั้น
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่
 ประมวลได้กล่าว ชี้ไว้ เมื่ออื่น ให้ พยายาม
 เชียนเอาไว้ อีกมาตราหนึ่งให้เห็นชัด เลย
 ว่า คำว่าคุณสมบัติใช้ได้แก่อะไรบ้าง แต่

ว่ามาอีกมาตราหนึ่งถ้าจะกล่าวถึงอำนาจ
 ใน ครอบครัว มีอยู่ ประการ ใดที่ใช้ คำว่า
 สิทธิ จะไปเอาไปปนกันเลยว่าคุณสมบัติ
 และสิทธิอะไรเหล่านี้ คือแสดงให้เห็นว่า
 ประเด็นนี้มีไว้ คุ้มครองเอาไว้ในชนบท
 กรม พุทธศักราช ๒๕๖๓ แสดงว่า
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ
 ชุดก่อนนี้ก็ได้เอาเอาไว้ไว้ให้เห็นชัด ๆ
 เลยทีเดียว นอกจากนี้ยังมีประจักษ์พยาน
 ที่เห็นได้ในกฎหมายต่าง ๆ ในประเทศ
 ไทยที่เราได้เขียนกัน ได้ร่างกันโดยผ่าน
 มาจากคณะกรรมการของกระทรวงมหาด
 กรมที่ตั้งขึ้นมาจนถึง คณะกรรมการ ของ
 สำนักคณะรัฐมนตรีและที่สุดท้ายไปถึงคณะ
 กรรมการกฤษฎีกา และที่สุดท้ายมาถึงสภาผู้
 แทนราษฎร ที่มี หน้า ที่ โดย ตรง ใน การ
 บัญญัติกฎหมาย นอกจากนั้นยังมีกรรมมา
 ธิการไปช่วย ทั้งนี้ก็เพื่อจะให้กฎหมาย
 นั้นได้เป็นกฎหมาย ที่มี มาตราการ หรือที่มี
 มาตราฐานจริง ๆ จะเห็นได้ว่าการรับ
 ราชการที่ดี ประกอบอาชีพอื่น ๆ ก็ดี
 เช่นเช่นแพทย์ เป็นทนายความ หรือ
 เป็นบรรณารักษ์การหนังสือพิมพ์ เรื่อง
 เหล่านี้ก็ได้ มี พระราชบัญญัติ จะ เป็นที่
 รับราชการพลเรือน พระราชบัญญัติประ
 กอบโรคติดต่อพระราชบัญญัติหนายความ
 และพระราชบัญญัติเอกสาร หนังสือพิมพ์
 กับอีกมากมายรับ ในบทมาตราต่าง ๆ

ของพระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว
 นั้น จะ เว้น เสียไม่ได้เลย ที่จะต้อง กล่าว
 หรือที่จะต้อง กำหนด ถึง คุณสมบัติ ของผู้
 ประกอบอาชีพนั้น ๆ ไว้เสียก่อน แล้ว
 อำนวยข้อบรรณา หรือ สิทธิ จึงจะเกิด
 ขึ้น ภาย หลัง คุณสมบัติ ที่ กฎหมาย ได้
 กำหนดไว้ อย่างไรก็ดี ในองค์การสห
 ประชาชาติ ก็ได้ ส่งเสริม การ ศึกษา ของ
 ประชากรทั่วโลกโดยได้มีประกาศห้ามการ
 ถือเชื้อชาติ ศาสนา มาศึกษา การศึกษา
 และคำจำกัดความนี้ หมายถึง การศึกษา ทุก
 ชนิด เช่นในเรื่องผิว เชื้อชาติ เพศ
 ภาษา เหล่ากำเนิด ตระกูล ฐานะ
 เศรษฐกิจ และ ความเห็น ทาง การเมือง
 ฉะนั้นบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราช
 อาณาจักรไทยก็อาจจะมีข้อกำหนดมาตร
 ฐานการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งไว้ ก็ดู
 ไม่น่าจะขัดต่อหลักการใด ๆ เพราะว่า
 เป็นการส่งเสริม ดูไม่น่าจะขัด ปัญหา
 อยู่ที่เวลา และเหตุผล พร้อมด้วย ข้อเท็จ
 จริงที่เกิดขึ้นแก่ การเลือกตั้ง ในประเทศ
 ไทยตั้งแต่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้พยายาม
 นำเอาประสพการณ์ต่าง ๆ มากกล่าว ซึ่ง
 กระผมเห็นว่าประสพการณ์เหล่านั้นก็จะ
 เป็นประโยชน์มาก คือถ้าเราไม่นำเอา
 ประสพการณ์ มากกล่าว แล้ว ก็ไม่รู้ จะเอา
 อะไรมากกล่าวที่จะบอกว่าเป็นอย่างนั้นจะ
 เป็นอย่างนี้ก็ไม่แน่เหมือนอย่าง ประสพ

การณ์ที่เกิดขึ้น หรือว่าไม่แน่เหมือนกับ
 เอาสองบวกสองเป็นสี่ อย่างนี้แน่นอน
 เหลือเกินเป็นอื่นไม่ได้ เพราะฉะนั้นที่
 เอามากกล่าวไว้ ต้องนำเอา ประสพการณ์
 มากกล่าว ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติไปตัด
 ประสพการณ์ ออกไป แล้ว ก็เลยไม่รู้เอา
 เหตุเอาผลอะไรมาพูดกัน ที่นี้ก็ปัญหา
 ว่า โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอา
 ณาจักรไทยที่ว่าให้ร่างให้เกิด การเหมา
 สมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น สมควร
 หรือยัง ที่จะกำหนด มาตรฐาน การศึกษา
 ไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อให้ผลของการเลือก
 ตั้งได้เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิ
 ภาพสมดังเจตนารมณ์ของคณะปฏิวัติ ได้
 ตั้ง ความมุ่งหมาย ไว้ ใน ประ กาศ คณะ
 ปฏิวัติฉบับนี้ กระผมมีความเห็นว่าถึง
 เวลาแล้วที่จะต้องกำหนด การศึกษา ของ
 พลเมืองเกี่ยวกับ การ เลือกตั้ง ไว้ในกฎ
 หมายรัฐธรรมนูญ เหตุใดผมจึงมีความ
 เห็นอย่างนี้ ก็เพราะเหตุผลว่าท่าน
 สมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่งได้กล่าวไว้แล้ว
 ว่าทั้งกฎหมายรัฐธรรมนูญก็ดี ทั้งกฎ
 หมายเลือกตั้ง ๆ ก็ดี แก้ไขได้ แก้ไข
 ไม่ได้อย่างไร เลิกทั้งฉบับยังเลิกได้ แล้ว
 ทำไมจะแก้ไข ๆ ไม่ได้อย่างไร นี้ก็เป็น
 เหตุผลร้อยเปอร์เซ็นต์อยู่แล้ว เห็นได้
 ชัดแจ้งทีเดียว เพราะฉะนั้นกระผมก็
 หวังว่า จะได้มีการ เปลี่ยน แปลง เกี่ยวกับ

การศึกษาเหล่านี้ แล้วกำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ แล้ว ก็จะเป็น ผลดีแก่การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยโดยที่กำลังจะตั้งต้นกันใหม่.

พระยาสุนทรวิจิตร : ปัญหาเรื่องที่จะกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายกันมาอย่างมากมายแล้ว แต่ทว่า กระผมคิดว่า ไม่ได้เฟื่องกันถึงในบทบัญญัติคือว่าถ้าบัญญัติลงไปแล้ว แล้วก็เกิดผลอย่างไร เพราะฉะนั้น กระผมจึงขอโอกาสกราบเรียนสักเล็กน้อย ความจริงนั้น ว่าในทางทฤษฎี กระผมก็มีความเห็นไปในทางที่ว่า ควรบัญญัติมาตรฐานการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุว่า สถานที่ ได้มีมติผ่านไปแล้วว่า ให้บัญญัติชาติและอายุไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉะนั้น ถ้าบัญญัติมาตรฐานการศึกษาไว้ด้วยก็จะดูว่ารัฐธรรมนูญของเรา มีค่ามากหรือว่าประชาชนของเรานั้นมีภูมิสูงมาก แต่ทว่า ในทางตรงกันข้ามถ้าบัญญัติลงไป กระผมเห็นว่าจะเกิดผลร้ายอย่างมากมายทีเดียว ซึ่งกระผมขอสนับสนุนด้วยคำของท่านสมาชิกผู้อภิปรายคนแรก ที่ท่านกล่าวว่า เราจะวินิจฉัยกันอย่างไร ผมต้องพิจารณาให้รอบคอบ เพราะเมื่อวินิจฉัยลงไปแล้ว ผลที่จะเกิดขึ้นนั้นจะเป็นผลใหญ่มาก และผลนั้น กระผมก็คิดว่า

ไม่ใช่เป็นผลดี แต่จะเป็นผลร้าย กระผมขอกราบเรียนโดยรวบรัดว่า ตามมตินี้เห็นว่ามาตรฐานศึกษาหรือคุณสมบัติอื่น เมื่อไม่มีการศึกษาถึงมาตรฐานที่กำหนด ที่นี้สมมติว่า ที่ประชุม นี้ ลง มติว่า ให้กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญจะบัญญัติแค่ไหน ตาม ความ เข้าใจ ของผมโดยเท่าที่คิดว่าคงจะ ป. ๕ คงไม่ต่ำกว่านั้น หรือว่าอย่างสูงก็ ป. ๗ แต่ถ้าเราไปกำหนด ป. ๗ ก็ยังไม่ได้บังคับการศึกษา ป. ๗ แก่ประชาชน แล้วเราจะไปตัดสิทธิเขาอันประการใด ที่นี้มีประโยชน์ต่อไปว่า คุณสมบัติอื่นเมื่อ ไม่มีการศึกษาถึงมาตรฐานที่กำหนด เอาละขอรับ ที่นี้สมมติว่า ป. ๕ หรือ ป. ๗ ที่เรากำหนดไว้ ที่นี้เราก็เป็นห่วงคนที่ ไม่มีการศึกษาถึง ป. ๕ หรือ ป. ๗ เราก็จะต้องไปกำหนดเงื่อนไข คือเช่นว่าท่านสมาชิกท่านได้อภิปรายมาเช่นว่า เคยเป็นข้าราชการ เคยเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือได้เคยเสียภาษีอากร ไปรตกรณาคิดดูเพียงเท่านั้น ผลมีอย่างไร เรากำหนดมาตรฐานการศึกษาแล้วที่นี้ ก็กลัวว่า มวตฐานการศึกษาไม่ถึงชั้น คนจะไม่มีสิทธิไปมาก เราก็ไปกำหนดเงื่อนไขอย่างนั้น ผลจะเป็นอย่างไรครับ ผลเท่ากับว่าไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ คือว่าไม่ได้บัญญัติเรื่องการศึกษาไว้ผลจะเป็นอย่างนั้น แต่ผลนี้ยัง

LIRT

กำหนดบัญญัติมาตรฐาน การศึกษาไว้
มันจะจับราษฎรที่โง่เขลา นี่ซีครับผมว่า
ท่านสร้างช่องโหว่อย่างเบื้อเรื้อตะเกียงที่
เดียว คนที่ถูกลบลสิทธิ ๔ ล้าน ๕ แสน
คนเป็นพ่อคนแม่คน แต่ว่าไม่ได้เรียน
จบประถมศึกษา ๔ หรือ ป. ๗ อะไรนี่
แหละครับพวกนี้แหละครับ เป็นผลสะ-
ท้อนอย่างมากมาย ขอท่านได้โปรดคิด
ถึง ๔ จังหวัดภาคใต้และภาคอีสาน อัน
นี้จะเป็นช่องโหว่ที่หมุ่นได้อย่างดี สั่งได้
อย่างดีทีเดียวครับ เอาละครับนี้ผมเห็น
อย่างนี้ ก็ว่าในทางทฤษฎีผมก็เห็นด้วย

แต่ว่าในทางปฏิบัติ นั้นเมื่อไปวางบท
บัญญัติไว้อย่างนี้ผมเห็นว่าไม่มีความหมาย
แต่ว่าไม่มีความหมายก็เกิดผลสะท้อน
อย่างแรงร้ายทีเดียว เพราะฉะนั้นผมจึง
ได้เรียนเพื่อว่า ท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติ ทั้ง
หลายจะได้พิจารณาโดยถ่องแท้ ตั้งที่ท่าน
สมาชิก ผู้อภิปราย คนแรก ท่านได้กล่าว
ไว้แล้ว

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ: การ
อภิปรายในวันนี้ก็เป็นเวลานานพอสมควรแล้ว ผมขอเลื่อนการประชุมต่อไป
วันนี้ขอปิดประชุม.

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

เล็ก จุณนานนท์

เจริญ บัณฑโร

ว. ถนอมกุลบุตร

วุฒิสกคเเนตินาท

ช. หิรัญยัษฐิติ

พล.ร.ท. ศรี ดาวราย

อุดม พลอยสังวาลย์

ผู้จัดรายงาน

ธนู บุณยรังค

”

โฉมเฉลา สีพลากร

”

ฉันทนา ชานบ้อม

”

สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ

”

จำนงค์ ใจอ่อนน้อม

”

สินธุ์ชัย ช่อสตัยดี

”

ตรวจแล้ว วันที่ ๓๐ / ส.ค. / ๒๕๐๕

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สุวัฒน์ จิตรถึก

หัวหน้าแผนก รายงานการประชุม

ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าของการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

รองเลขาธิการ

ประเสริฐ ปัทมสุคนธ์

เลขาธิการสภาฯ

พล.อ. สุทธิสารมนตรี
บรรดาเสนาบดีผู้รอบรู้